

ΑΔΙ-120

Πνευματιὰ προβλήματα

ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΚΟΙΝΟΥ «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ» ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

Τὴν περασμένη βδομάδα, ἀνοίξαμε μιὰ πόρτα πρὸς τὰ πολλὰ, ἄλυτα προβλήματα τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς...

Σήμερα θὰ θέλαμε νὰ ἐπεκτείνουμε τὶς σκέψεις αὐτὲς καὶ πρὸς μιὰ ἄλλη κατεύθυνση. Τὴν κατεύθυνση τοῦ κοινού, τοῦ «καταναλωτῆ» τῶν πνευματικῶν, ἀγαθῶν.

Οὐσιαστικὰ δηλαδή, τὰ δύο θέματα, ἡ δημιουργία κατὰλληλων συνθηκῶν δουλειᾶς γιὰ τοὺς πνευματικοὺς μας ἀνθρώπους καὶ ἡ ἐξασφάλιση ἑνὸς «καταναλωτικοῦ» κινήου γιὰ τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ, εἶναι στενὰ δεμένα μεταξύ τους.

Τὸ ἓνα στηρίζει τὸ ἄλλο καὶ ἀποτελεῖ ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τοῦ.

Ὡς στέκει λοιπὸν στὴν Κύπρῳ τὸ πρόβλημα τοῦ «καταναλωτικοῦ» κινήου; Ὑπάρχει γενικὰ τέτοιο κοινό, πόσο εἶναι καὶ ποῖα εἶναι τὰ γούστα του;

Πρὶν λίγες μέρες εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ φέρω μιὰ βόλτα στὰ βιβλιοπωλεῖα τῆς Λευκωσίας, ψάχνοντας γιὰ καινούρια λογοτεχνικά βιβλία. Εἶχα μάλιστα ὑπ' ὄψη μου συγκεκριμένες ἐκδόσεις γιὰ τίς ὁποῖες ἔγινε λόγος στὶς ἀθηναϊκές ἐφημερίδες.

Οὔτε καὶ ποὺ εἶχαν ἀκούσει γιὰ τέτοιες ἐκδόσεις οἱ βιβλιοπώλες. Μῆνες τώρα δὲν ἤρθε τίποτα τὸ καινούριο, τὸ λογοτεχνικό, ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

—Τὶ νὰ τὰ φέρουμε; — μοῦπε μὲ εὐκρίνεια ἓνας βιβλιοπώλης — ἀφοῦ κανένας δὲν τὰ ζητᾷ! Εἶναι ζήτημα ἂν παρουσιαστοῦν δέκα πρόσωπα τὸν μῆνα εἰς νὰ ζητήσουν τέτοια βιβλία... Ἄν δὲν εἶχαμε τὰ σχολικά, θὰ κλείναμε!

Ἐνας δευτέρος, γνωστὸς βιβλιοπώλης, ὑπολόγισε τοὺς ἀνθρώπους στὴν Κύπρῳ, ποὺ ἀγοράζουν λογοτεχνικά βιβλία σὲ καμιά χιλιάδα!!

Μπορεῖ νὰ ὑπάρχει ὑπερβολὴ στὴν ἐκτίμηση ἀλλὰ ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψη μας καὶ τὴν πικρὴ ἐμπειρία, ποὺ μᾶς προσφέρει ἡ φτώχεια ἀπὸ ἀποψῆς προσέλευσης σ' ἓνα σωρὸ ἄλλες καλλιτεχνικές ἐκδηλώσεις, τότε θὰ πρέπει νὰ καταλήξουμε σὸ συμπέρασμα πὼς ἐδῶ ὑπάρχει ἓνα μεγάλο, οξύτατο πρόβλημα.

Τὸ βιβλίο εἶναι πράγματι τὸ τελευταῖο πράγμα, ποὺ ζητᾷ ὁ κόσμος μας!

Γιατί; Μήπως καὶ οἱ λόγοι εἶναι οικονομικοί, μήπως καὶ δὲν διαθέτει ὁ κόσμος μας τὸ ἐπὶ πλέον ἐκεῖνο κονδύλι γιὰ τέτοιες «πολυτέλειες»;

Εἶναι κι' αὐτὸς ἓνας λόγος, ποὺ ἐπηρεάζει σοβαρὰ τὰ φτωχότερα στρώματα, ἂν θέλαμε ὁμῶς νὰ μάστατε ρεαλιστὲς δὲν μπορούμε νὰ προβάσουμε αὐτὴ τὴν αἰτία σὰν τὴν κύρια.

Λογοτεχνικά βιβλία δὲν ἀγοράζουν οὔτε καὶ τὰ στρώματα ἐκεῖνα, ποὺ ὅποσοδήποτε διαθέτουν τὸ ἐπὶ πλέον κονδύλι, δὲν ἀγοράζουν οὔτε κι' ἐκεῖνες οἱ χιλιάδες τῶν νεαρῶν, ποὺ ἔχουν ἀποφοιτήσει ἀπὸ σχολῆς μέσης καὶ ἀνώτερης μόρφωσης!

Τὶ συμβαίνει λοιπὸν; Ὅταν πολλὴ ἀφελὴς ἂν δίνουμε μιὰ καὶ μόνη ἀπάντηση σὸ βασανιστικό αὐτὸ ἐρώτημα. Μιὰ ἀπάντηση δὲν ὑπάρχει! Ἐδῶ εἶναι πολλοὶ οἱ παράγοντες, ποὺ ἐπενεργοῦν καὶ σπρώχνουν τὰ γούστα καὶ τὶς ψυχικὲς καὶ πνευματικὲς ἀπαιτήσεις τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἄλλους δρόμους.

Κατ' ἀρχὴ ἔχουμε μπροστὰ μας τὸ μεγάλο πρόβλημα τῆς μὴ - φιλολογικῆς ἐξέλιξης τῆς Κύπρου, τὶς λογῆς - λογῆς περιπέτειες ποὺ βάζουν καὶ θαθαίνουν τὶς πληγὲς σὸ κορμὶ τοῦ λαοῦ καὶ ἀναπόφευκτα προκαλοῦν ψυχικὰ τραύματα.

Ἡ δημιουργία τοῦ ζυριχικοῦ κράτους, ἑνὸς κράτους ἀνώμαλου καὶ ἐξαμβλωματικοῦ καὶ παράλληλα ἡ δημιουργία στὴ νῆσο συνθηκῶν, τεχνητῶν καὶ παρασιτικῶν ἐν πολλοῖς, μιὰς κάποιας οικονομικῆς ἀνάδου, περιέπλεξαν τὰ προβλήματα καὶ τὴ ζωὴ τοῦ τόπου σὲ βαθμὸ, ποὺ ἡ ἐμφαση σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα δόθηκε καὶ δίνεται ἀκόμα στὴν ἱκανοποίηση ἄμεσων ἀναγκῶν — εἴτε πολιτικὲς εἶναι αὐτὲς εἴτε οικονομικὲς.

Κι' αὐτὴ τὴν κατάσταση πραγματῶν τὴ συναντοῦμε σ' ὅλες τὶς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς.

Π. ΠΑΙΟΝΙΔΗ

Τὸ κράτος δὲν ἀφιερώνει οὔτε μιὰ δεκάρα γιὰ τὴν προώθηση τῆς τέχνης τὰ δὲ ἄτομα — φυσικὰ μιλάμε μὲ γενικοὺς ὅρους — κυνηγοῦν τὴν κατὰκτηση τῶν ἀνάσεων τοῦ τεχνικοῦ καὶ μόνο πολιτισμοῦ μ' ὅλα ἐκεῖνα τὰ παράγωγα τῶν «κουσερβαρισμένων» θεαμάτων — ἀναψυχῆς.

Πρόκειται στ' ἀλήθεια γιὰ μιὰ κατάσταση ἄκρας ἀνησυχαστικῆς, πὼς οφείλει νὰ θέσει, σὲ συναγερμὸ πρῶτ' ἀπ' ὅλα τὸ ἐπίσημο κράτος καὶ μαζί καὶ τοὺς πνευματικούς ἀνθρώπους ποὺ κατανοοῦν τὸ νόημα τῆς ἀποστολῆς τους. Γιατί ἐκεῖνο, ποὺ οὐσιαστικὰ διακινδυνεύεται καὶ ὑποσκάπτεται εἶναι αὐτὸ, ποὺ λέμε ἀρμονικὴ ἀνάπτυξη ὄλων τῶν στοιχείων, ποὺ συνθέτουν τὴν ἀνθρώπινη προσωπικότητα.

Τὶ ἐπιβάλλεται νὰ γίνεῖ; Ὅταν ἐπιπόλαιο ἂν δίνουμε ὁποιοδήποτε συνταγές. Πρόκειται περὶ μιᾶς μακρόπνοης ἐκστρατείας, ποὺ θάχει νάνιπαλαίψει μὲ ἓνα σωρὸ ἀντικειμενικὲς δυσκολίες — τὴν παράταση λ. χ. τῶν σημειῶν ἀνώμαλων ὑλικῶν συνθηκῶν ζωῆς.

Πάντως, αὐτὴ ἡ ἐκστρατεία πρέπει ν' ἀρχίσει ἀπὸ τὰ σχολεῖα, τὴ ρίζα τῶν πάντων.

Καλλιιεργεῖται ἡ ἀγάπη τοῦ μαθητῆ πρὸς τὸ λογοτεχνικὸ βιβλίο, πρὸς τὴν τέχνη γενικὰ καὶ πὼς καλλιιεργεῖται;

Ἐχομε ὑπ' ὄψη μας λ.χ. πὼς ἀπόφοιτοι σχολῶν μέσης παιδείας, δὲν ξέρουν τίποτα γιὰ τὰ ἔργα τῶν Κυπρίων λογοτεχνῶν! Οὔτε καὶ γιὰ τὰ ἔργα τῶν σύγχρονων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ πεζογράφων! Γιὰ νὰ μὴ πάμε πῶς πέρα.

Νὰ περάσουμε σὸ ἄλλο μεγάλο «Σχολεῖο», τὸ Θεάτρο, τὸ Θεάτρο τὸ κρατικό, ποὺ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ταμεῖο!

Τὸ ξέρουν ἄραγε οἱ ἀρμόδιοι, ἂν ὑπάρχουν τέτοιοι, πὼς ἡ κατάσταση στὸν τομέα αὐτὸ εἶναι χειρότερη ἀπ' ὅτι ἦταν ὁποιοδήποτε ἄλλοτε σὸ παρελθόν;

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ βιβλίο, τώρα, τὸ καλὸ βιβλίο, ἐδῶ στὴν ἐκστρατεία πρέπει νὰ πρωτοπορήσουν οἱ πνευματικοὶ μας ἄνθρωποι.

Ἄς πάρουμε σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση παραδείγματα ἀπὸ ἄλλες χώρες, ὅπου συντελοῦνται θεατικὲς ἀλλαγές στὸν πολιτιστικὸ τομέα.

Τὸ βιβλίο ἐδῶ τὸ δρῖσκετε παντοῦ, ἀπὸ τοὺς τόπους δουλειᾶς, ἴσα μὲ τοὺς τόπους διασκέδασης. Κι' εἶναι φτηνὸ βιβλίο!

Κι' ἔχει μόνον αὐτὸ. Μαζὶ μὲ τὸ βιβλίο, κάτω στὸν πλατὺ κόσμον, πηγαίνουν κι' οἱ ἴδιοι οἱ δημιουργοὶ του. Μὲ διαλέξεις καὶ ἀναλύσεις τοῦ ἔργου τους!

Ὅργανώνονται βραδυὲς φιλολογικὲς, γιορτὲς, φεστιβάλ τέχνης, ποὺ πλασιώνονται ἀπὸ χιλιάδες λαοῦ. Δὲν λέμε πὼς θὰ μπορούσαμε νὰ τὰ κάνουμε κι' ἐμεῖς ὅλ' αὐτὰ. Πιστεύουμε ὁμῶς πὼς καὶ τὶ θὰ μπορούσε νὰ γίνεῖ. Εἴμαστε βέβαιοι λ.χ. πὼς δὲν θὰ βρεθεῖ ὁργάνωση ἢ σωματεῖο, ποὺ θ' ἀρνηθεῖ νὰ φιλοξενηθεῖ ὁμάδα πνευματικῶν ἀνθρώπων, ποὺ θὰ εἶχαν τὴν καλὴ διάθεση νὰ ἀπευθυνθοῦν πρὸς τὰ μέλη τους.

Ὅσο ἀντίξοες καὶ νᾶναι οἱ καταστάσεις, περιθώρια δουλειᾶς καὶ δράσης καὶ ἀγάγια ὑπάρχουν καὶ στὸν πνευματικὸ τομέα. Καὶ σὰν τ' ἀντιληφθοῦμε ὅλοι μας πὼς κι' αὐτὸς ὁ ἀγῶνας χρειάζεται γιὰ νὰ συμπληρωθεῖ τὸν ἄλλο τὸν μεγάλο γιὰ τὴν ἐθνικὴ λευτεριά καὶ ἀποκατάσταση, τότε δὲν ἀπομένει τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ ἀνασκουμπωμα. Κι' ὁ συντονισμὸς τῆς δράσης.

ΜΙΑ ΕΡΩΤΗΣΗ

Μιὰ πληροφορία, ποὺ φτᾷ σὲ μένα, λέει πὼς οἱ πρῶτοι πνευματικοὶ ἀνθρώποι τῆς Κύπρου, ποὺ ἐλάμβαναν τὰ ἔργα ἀξιωματικοί ἀρραβωνιστοὶ σὲ μιὰ ἀπισκὸν λέχθη ἤθε οὐκ ἐστὶν ἔτι δὴν ἔζημιᾶ. Ἐμσομε σεις ἡτοῦμε; Εἶνα κούσαμ...

Ο ΚΑΚΟΣ ΘΑ ΣΚΕΦΤΕΙΤΕ «ΘΕΛΜΑ»

Ἡ διεύθυνση τοῦ τῶν Μιχαήλ νοστήσης τῆς «Θελλας» οὐκ ἀσκνοθεσκληση. Στὰ πλοκαῖ ἐκδηλώσεων τῆς σης τῆς μεγάλης θὰ ἐμφανισθῆ καὶ Θεάτρο.

ΤΑ... ΟΤΟ... ΣΤΟ... Ὁ δὶδ... ζωγράφος... ἔνας ἀπὸ... λιτέχνες... ὅρασε πρῶ... πέτειο τῶν... ἤρθκε στὶ... στὴ Βαρκε... Μὲ τὴν... ὠν τοῦ Πικ... στὸν δια... Γαλλία ἔχ... γαλλικὴ... ται στὸ Γ... στικὲς ἐκδ... ὁ Ὑπουργ... σεων κ... δυὸ μεγά... κασσὸ - Γκράν... νει 200... μαμένον... ΝΕΟ